

MORRIS ZAHTeva AKCIJO GLEDE PREMAGA

VLADA NAJ PREVZAME PREMAGOVNIKE.

se naj izvrši v ljudskem interesu.

Washington, D. C. — Senator Norris, vodja naprednih elementov v republikanskih vstajev, se je izjavil za postavitev lahke zvezne vlade prevzame premagovnike v svojo last in ostanje. Ta zahteva velja za premagovnike na polju trga in lahkega premaga, in iz razloga, da koristi ameriškim ljudem, češ, da bo ljudstvo lahko dobivalo nepretrgoma premag, ne bo treba rudarjem stavkati, ali da jih ne bodo privatni lastniki poljubno zapirali ali pa obrat omejevali v njih.

"V mnogih rudnikih delajo za mejejem časom zaradi tega, da ne bo velikih zalog premaga, ki bi opravilevale znižanje cen," je rekel senator. "Ta umetna kontrola, ki se vzdržuje namenoma v pomanjkanje premaga v interesu visokih cen in visokega profita, je hudodelstvo proti javnosti. Skozi zadnjih štirideset let so nas te premagovniške kompanije strahovale in krvale, in čas je, da se jim onemogoči zloraba kontrole nad kurjavo."

Jaz seveda ne pričakujem, da se zakon dobro sredstvo, kot je to že v tem zasedanju. Ako je tak človek kot Calvin Coolidge na čelu uprave z Mellonom kot njegovim svetovatelcem, tedaj bi la neumnost pričakovati prava pomoč. Toda mi moramo napraviti poizkus in se ga poprijeti."

Francija sprejela finančno reformo

Vilja zbornica je sledila nižji in odobrila Loucheurjev zakon inflacije in velikih davkov.

Pariz, 5. dec. — Senat je sinoči z 204 proti 26 glasovom sprejel Loucheurjev finančni zakon, kakršnega je že prej sprejela nižja zbornica. Ker ni bila predloga nič izpremenjena, je zdaj postal zakon. Finančni odsek je hotel izpremeniti nekatere točke, toda Briand je povedal odseku, da mora biti predloga sprejeta taka, kakršna je, ali pa on poda takoj ostavko in vsaka nadaljina vlada je nemogoča, dokler ni rešena finančna kriza.

ODKRILI SO ODKOPANO MESTO V MISSOURIJU?

Quincy, Ill. — V okraju Pike državi Missouri so odkrili "pokopano mesto", ki je bilo zgrajeno še v "predledeni dobi". Mesto se nahaja šest milj od reke Mississippi in petdeset milj od tujak.

Ko so kopali navpičen jamič, so dvanajst čevljev pod skorjo iz ledene dobe našli na dobro izdelan navpičen hodnik, ki je vodil do velike sobe, ki se je nahajala pet in šestdeset čevljev nižje. Od jamiča vodi zid, katerega zopet križa drug zid, ki deli pot v zdelanje prostore, ali pa podpira streho kot stebel.

Znanstveniki ne verjamejo, da je stvar resnična.

TEKSTILNI DELAVCI SE ZDRUŽUJEJO.

Salem, Mass. — Tekstilni delavci pri Naumkeag Steam Cotton kompaniji so bili organizirani zase. Zdaj so se pridružili lokalni organizaciji štey. 33 United Textile Workers.

Progled dnevni dogodkov AMERIKA.

Senator Norris zahteva, da vlada prevzame premagovnike. Proti prohibiciji je pri zasedanju kongresa prijavljenih pol ducata predlog.

Apel na papeža, da pomaga suhačem v Ameriki. Železniški ravnatelji iščejo kompromis z delavci.

Afera radi Tacna-Arica v Čilu spravlja Kellogga v zadrego.

Stavka grobarjev na katoliških pokopališčih v Chicagu še traja.

Coolidge in Hoover ne navajata pravih števil v svojem spevu prosperiteta.

PO SVETU.

Liga narodov bo povabila Rusijo in Ameriko, da vstopita.

Francoska zbornica je odobrila Loucheurjev zakon za finančno reformo.

Fašistovska zbornica v Italiji je sprejela zakon, da vlada kontrolira vso produkcijo industrij.

Papež ne bo rešil vprašanja prohibicije

Apel suhaškega načelnika na "svetega očeta" je razburil katoliške in druge kroge. Suhači se kregajo in blamirajo do mozga.

Washington, D. C. — V ameriških katoliških krogih je zelo zakipelo, ko je Clinton N. Howard, predsednik skupnega odbora za uveljavljanje prohibicije, v petek javno apeliral na papeža Pija XI., naj pomaga enoforsirati suhaški zakon v Združenih državah. Howard je poslal papežu pismo, ki ga je obenem objavil. V pismu pravi, da kot "priatelj katoličanov" opozarja glavarja katoliške cerkve, da je v Ameriki mnogo katoličanov, ki se ne zmenijo za prohibicijo in jo celo kršijo, kar je povzročilo precej nasprotstva katoliški cerkvi in poklicalo Ku Klux Klan v eksistenco. Howard apelira na papeža, naj vpliva na ameriške katoličane, da bodo pomagali uveljaviti in izvesti Volsteadov zakon.

Howard je dan prej ostro kritiziral predsednika Coolidge in uradnike, ki še niso izvedli Volsteadove suše. To je zelo razkačilo voditelje republikanske stranke in na Howarda so začeli deževati pikri odgovori.

Nič manj je razkačil zvezne uradnike Howardov apel na papeža. Kaj ima rimski papež opraviti z izvajanjem ameriške prohibicije, ki je notranja politična zadeva? To je vprašanje, ki danes leti na nervozne suhače. Jezni so tudi katoliški krogi. John J. Burke, glavni tajnik Narodne katoliške blaginjske konference, katere vključuje vse katoliške škofo v Združenih državah, je takoj ostro odgovoril, da papež ne bo nič pomagal, ker se ne briga za vprašanje ameriške prohibicije. Burke je tudi dejal, da je Howard slab ameriški patrijot, ki išče pomoči pri papežu, dasi ni katoličan.

DRAGE LISICE POSLANE NA ŠVEDSKO.

New York, N. Y. — Dva in štirideset lisic, ki so vredne \$75.000 so bile s parnikom poslane v Hamburg. Odtam jih pošljejo na Švedsko, da jih bodo redili zaradi kožuškovine na lističjih farmah.

Civilna vojna na Kitajskem.

Sangaj, 5. dec. — Poročilo iz Siriji, je naznanilo, da provinca Lebanon dobi ustavno vlado, ker je bila zvesta Franciji. Provinca sme sklicati ustavodajno skupščino, ki sprejme ustavo in izvoli vlado. Obenem je Jouveval pozval vstaje, naj odlože orožje in se pogajajo za mir. Ako hočejo mir, ga dobe, če pa hočejo vojno, jo bodo tudi imeli, je dejal komisar. Rebeli imajo štiri armade na bojni fronti.

LIGA POVABI RUSIJO IN AMERIKO

Razorožitev Evrope je nemogoča brez Amerike in sovjetrov, je mnenje voditeljev v Ženevi. Coolidge je že namignil, da Amerika se ne odzove.

Ženeva, 5. dec. — Pripravljalni odbor lige narodov za sklicanje evropske razorožitvene konference je večer zaključil, da je treba povabiti na konferenco tudi sovjetsko Rusijo in Združene države, drugače bo konferenca brez uspeha. Odbor je mnenja, da je razorožitev Evrope nemogoča, ako nista zraven tudi Rusija in Amerika.

Zaključke pripravljalnega odbora mora odobriti svet lige narodov, ki se snide 8. decembra. Drugi sklep je bil, da se ustanovi stalna komisija, ki aranžira vse potrebno za razorožitveno konferenco.

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge je v soboto zjutraj prejel neuradno vest, da namerala liga narodov povabiti Združene države na evropsko razorožitveno konferenco. Takoj nato je prišlo iz Bele hiše sledeče poročilo:

Predsednik se zelo zanima za vsako gibanje, ki ima za cilj znižanje velikih armad in bojnih brobov, toda vlada Združenih držav ne bo sprejela vabila na tozadevno konferenco lige narodov. Če bi vlada tudi hotela, ima vsekakor vezane roke vsled zakonov. Predsednikovo mnenje je, da prisostvovanje na vsaki bistveni inozemski konferenci mora biti dovoljeno po kongresu. Evropa mora sama rešiti vprašanje svojega razoroženja, in ko ga reši, je predsednik Združenih držav pripravljen povabiti vse velike pomorske sile na drugo mornarično konferenco.

PONESREČENI ČUDEŽ.

Albuquerque, N. M. — Inženirska znanost je napravila konec čudežu, ki se je dogajal vsako leto v Pueblu of Isleta skozi tri sto let.

Odkar so se romarski očetje izkrcali pri Plymouthu, se je vsako leto dvignilo truplo Juan de Padilla, mučenega frančiškanskega meniha, na površje zemlje v katoliški kapelici sredi trga, kjer je bil pokopan pod altarjem kapelice.

Pred dvema letoma so inženirji Združenih držav zgradili jarek za umetno namakanje skozi trg in od tega časa se truplo več ne dvigne vrh zemlje. Truplo je zelo dobro ohranjeno in je podobno mumiji, ki ima dolgo temno brado. Tako pripovedujejo Indijanci, ki trdijo, da so videli truplo.

Tega frančiškana so ubili Indijanci leta 1580. To je bilo pol stoletja kasneje, ko se je vrnila Coronadova ekspedicija v Mehiko. Frančiškano truplo so prepejali iz oddaljene Grand Qui-vire in so ga pokopali pod altarjem kapelice v Isleti. Tako pripoveduje ustno poročilo.

Belopoltniki so večkrat dopovedovali Indijancem, da je to čisto naraven pojav, toda vraževni Indijanci jim niso verjeli. Zdaj šele ugibajo, kaj se je zgodilo, da se menihovo truplo več ne dvigne na površje.

Francija obljublja mir in meč Sircem.

Bejrut, 5. dec. — Henri Jouveval, novi francoski komisar v Siriji, je naznanil, da provinca Lebanon dobi ustavno vlado, ker je bila zvesta Franciji. Provinca sme sklicati ustavodajno skupščino, ki sprejme ustavo in izvoli vlado. Obenem je Jouveval pozval vstaje, naj odlože orožje in se pogajajo za mir. Ako hočejo mir, ga dobe, če pa hočejo vojno, jo bodo tudi imeli, je dejal komisar. Rebeli imajo štiri armade na bojni fronti.

Coolidge in Hoover navajata napačne številke

Njuno huranje o veliki prosperiteti ne sloni na faktih.

Chicago, Ill. — (F. P.) — Predsednik Coolidge in njegov trgovinski tajnik Hoover dajata v svet napačne številke, ko pojeta o veliki prosperiteti v Združenih državah. Coolidge je v svojem govoru v New Yorku pred državno trgovsko zbornico pred kratkim dejal, da so bile povprečne meze ameriškega delavca ob koncu lanskega leta 120% višje kot pred vojno, dočim so cene na debelo stale samo še 57% nad predvojno stopnjo. Ravno te številke navaja Hoover, ko govori o "veliki prosperiteti delavca".

Statistika departmeta za delo pa kaže, da je medni položaj delavca danes slabši kot je bil pred petimi leti. Ekonomski razmere v zadnjih petih letih se niso prav nič izboljšale, če vzamemo povprečno merilo. Medna statistika delavskega departmeta kaže, da je bila povprečna tedenska mezda tovarniškega delavca \$29.60 v letu 1920, v oktobru 1925 je pa bila \$26.90.

Glede cen potrebščinam je tudi prazno gozbezanje. Ako so padle cene na debelo gotovim potrebščinam, ni prav nič opaziti znižanje v trgovinah na drobno. Prosperitetu imajo dobilekarji, ne pa medni delavci.

Stavka grobarjev je še v toku

Upravitelji katoliških pokopališč ga iščejo, da je končana.

Chicago, Ill. — Stavka grobarjev na petih katoliških pokopališčih v Chicagu je še vedno v polnem zamahu. Pokopališčni bosaje, ki mislijo, da imajo dovolj stavkokazov, so razglasili, da je stavka končana. Oni sploh ne priznavajo stavke. Izprva so govorili, da je sploh ni bilo. Ko pa so naslovili obupen klic na šefa cestne policije za policijsko zaščito stavkokazov, so se a tem le izdali, da je stavka. Kopači skebakih grobov so redki po številu in kmalu zmanjka prostora v mrtvašnicah, kjer začasno shranjujejo mrljce, katerih ne morejo pokopati. Stavkajoči grobarji zahtevajo osemurnik in \$6 dnevne plače. Grobarji so člani unije, katere ima čarter direktno od Ameriške delavske federacije.

KRUŠNI PROFITI LAHKO KUPIJO LOŽO V OPERI.

Ne more se pa z njimi povišati delavske mezde.

New York, N. Y. — Biznis nove General Baking korporacije, ustanovljene s \$400,000,000 kapitala, gre tako dobro, da je njen predsednik Paul Helms kupil ložo v "demantni podkov Metropolitanske opere". Za to ložo je plačal skoraj \$200,000. Helms, ki še ni naznanil, da svojim delavcem poviša mezdo, je kupil ložo od August Belmontove zapuščine, in postane tako lastnik opere, ki je vredna sedem milijonov dolarjev.

TKALCI STAVKAJO PROTI VEČJEMU GARANJU.

Biddeford, Me. — Tkalci Pepperellove tovarne, ki so organizirani v Ameriški delavski federaciji, so zastavkali, ker jim je vodstvo tovarne hotelo obesiti več statev.

V prvi stavki je zastavkalo 3,500 delavcev proti sistem, ki je naprtil vsakemu delavcu še enkrat toliko dela. Končno so se delavci vrnili nazaj na delo, češ, preizkusijo ta sistem. Zdaj, ko so ga preizkusili, so sklenili, da se ne vrnejo na delo, ako zahtevajo od njih, da morajo delati po garaškem in priganjanskem sistemu.

KOMPROMIS Z ŽELEZNIČARJI IŠČEJO

Kompromis se išče z nadomestitvijo predloga za Howell-Barkleyjevo predlogo. — Coolidgeva administracija je baje sklonjena kompromisu.

Washington, D. C. — Ko so se sešli predsedniki petnajst združenih organizacij železniških delavcev, ki delajo v železniških delavnicah, je imel tvoriti glavno vprašanje kompromis z železniškimi ravnatelji glede nadomestne predloge za Howell-Barkleyjevo predlogo. Začetek zborovanja je bil določen za dne 3. decembra t. l.

Prva pogajanja so se vršila med pododbori obeh prizadetih strank. Ta pogajanja so se vršila skoraj do enega tedna pred kongresnim zasedanjem. Uspeha ni bilo pokazati. Naenkrat so postali železniški ravnatelji bolj mehki. Nato se je poročalo, da je Coolidgeva administracija naklonjena kompromisu, ker bi ta ublažil nesprotstva med Belo hišo in organiziranim delavstvom v kampanji leta 1926. Končno so bili pozvani na sejo v Washington vsi predsedniki železniških organizacij, da razpravljajo o predlogi, ki bo mogoče sprejeta od strani železniških kompanij, ki pa vseeno odpravljajo položaj, ki ga je ustvaril železniški delavski odbor Združenih držav. Podlago, na kateri se naj izvrši kompromis, bi tvorila ustanovitev odborov, ki bi bili odločilni pri pogajanjih in tako sestavljeni, kot predlaga Howell-Barkleyjeva predloga.

Razprave, ki so se vršile med zastopniki unij in železniških družb, so pokazale, da naj imajo penilnavska družba in druge družbe, ki so ustanovile svoje kompanijske unije, enako zastopstvo v teh odborih. Na drugi strani so pa bila videti znamenja, da se najbolj skrbni železniški ravnatelji boje, da kompanijske unije ne bodo ostale lojalne železniškim družbam skozi več let, ker v teh unijah lahko dobe kontrolo radikalni elementi v kritičnem trenutku, kar seveda škoduje železniškim družbam. Oni ne ljubijo ustanovitve njih delavskih unij, ampak zde se jim do neke meje konservativne.

Nekateri Longworthovi podporniki v kongresni zbornici žele pomekati politiko v to zahtevno. Zato zahtevajo preklic novih določb v zborničnem pravilniku, ki določajo, da lahko 150 kongresnikov zahteva, da gre predloga takoj od odeska na glasovanje. Ta določba je bila sprejeta, da Barkleyjeva predloga ne more utoniti v sovražnem odseku za meddržavno trgovino. Longworthovi podporniki zahtevajo, da se naprednim republikancem, ki so se bojevali za sprejem te določbe v opravilnik, ne da nobenega mesta v odseku. Ti podporniki argumentirajo, da zastopniki železniških delavcev lahko dosežejo sporazum z železniškimi ravnatelji in da se naj zborničnemu odseku vrne moč s privoljenjem železniških delavskih organizacij. O tej točki se konferenca zastopnikov železniškega delavstva in železniških družb ne bo sporazumela.

Na dnevni red je imel priti na tej konferenci tudi boj proti kompanijskim unijam. Določiti je še treba, katere železniške družbe se naj izberejo za bojilšče.

Kanadski delavci za samoodločevanje angleških kolonij.

Montreal, Kanada. — (F. P.) — Delavska stranka v provinci Quebec je na svojem zborovanju te dni sprejela resolucijo, ki se glasi, da morajo vsa ljudstva v imperiju Velike Britanije imeti pravico samoodločevanja, da lahko z referendumom odločujejo o svoji neodvisnosti in usodi.

Mussolini ekonomski diktator Italije

Fašistovska zbornica je sprejela zakon, ki podvrga vladni vso produkcijo.

Rim, 5. dec. — Zbornica je danes sprejela zakon ekonomske reforme, ki daje fašistovski vladi absolutno kontrolo nad industrijami in delavskimi organizacijami v Italiji. Mussolini je sedaj tudi industrijski in gospodarski diktator dežele. Vlada bo po tem zakonu regulirala povečanje in znižanje proizvodnje vseh potrebščin in razsojala v vseh vprašanjih mezde in dobička. Fašistovske delavske unije so priznane kot edin legalni predstavniki delavstva, vse druge organizacije so pa izven zakona.

Fašisti so večeraj z velikim hrupom sprejeli Volpijevo misljo, ki se je vrnila iz Amerike, kjer je tako ugodno fundirala italijanske vojne dolgove. Volpi je dejal, da ameriški predsednik Coolidge zelo simpatizira z Mussolinijem — in temu se je zahvaliti, da je ameriška vlada dala tako ugodne pogoje Italiji glede odplačevanja dolgov.

Čile povzroča glavobol Kelloggu

Afera Tacna-Arica postaja vedno bolj trd oreh. — Čilenska republika spravlja protis Združenih držav v Južni Ameriki v navramost.

Washington, D. C. — Čilenska republika še ni apelirala na ligo narodov, ker general Pershing, predsednik Tacna-Arica plebiscitna komisije, ne hiti z glasovanjem, ki naj odloči, kam naj sporna pokrajina solitra spada: pod Čile ali Peru. Prav lahko se pa izvrši, da se izdela in predloži ta apel ligi narodov. Čilenska republika lahko oškoduje prestiž Združenih držav v latinski Ameriki, ker bo s takim činom izvala Washington, kot razsodnika Združenih držav za zapadlo polovico zemeljske oble. Panameriška unija lahko neha funkcionirati kot sol med državnim departamentom in poslušnimi kapitalisti v Centralni in Južni Ameriki. Tako sodijo južnoameriški diplomatje v Washingtonu, ki se dele v občudovalce čilenskega duha in bojazljivce sardi posledice.

Pred vsem se boje kot posledice, da nastane finančni boj kot za latinske ameriške vlade, ako podpirajo Čile. V preteklosti si je Čilenska republika izposojevala denar v Londonu, pa v preteklosti je tudi Wall Street razpisal precej posojil. Zdaj ta republika zopet potrebuje denar. To je "trunt", ki ga ima Washington v svojih rokah, ako Čilenska republika govori, da bo apelirala za pravico v Ženevo in proti diktiranju velikega severnega soseda.

Državni departament noče, da revolta prične. Čile si lahko pomaga za nekaj let brez Wall Streeta, kot je to storila Rusija. V tem času pa lahko ustanovi močno entento južno od reke Rio Grande, ki je naperjena proti Washingtonu.

DELAVCEM JE BILO IZPLAČANO PREMALO ODŠKODNINE.

Syracuse, N. Y. — Na devetem letnem Newyorakem državnem industrijskem kongresu je James P. Holland, predsednik Newyorške državne delavske federacije, dobro odgovoril podjetnikom, ki kriče da je bilo vlad delavnega zavarovalnega zakona preveč izplačane poškodovanim in bolnim delavcem. Holland je ob tej priliki naglašil, da bi se moralo delavcem izplačati še \$32,000,000 kot odškodnine. Teh dva in trideset milijonov dolarjev je bilo razdeljenih med kompanije, pri katerih so bili delavci zavarovani.

Podporna Jedneta

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois

Potrba je odlična volja vseh, da nastopimo proti alkoholizmu, neprijatelju človečanstva in nadaljujemo boj, dokler se alkohol ne uniči z vsemi njegovimi posledicami. Borimo se ne samo z besedami, ampak tudi duševno in telesno, dokler ne preneha človek trovno pitje. Zato pravim: Dober dan z ameriškimi munitajnom in živela narodna prosveta in svoboda delavskega ljudstva! Dolga življenja v prostotopu slovenskih delavcev in njihovih družin Združenih državah! — John R. Mac.

